

PATVIRTINTA
Prienų „Žiburio“ gimnazijos
direktoriaus 2024 m. lapkričio 5 d.
įsakymu Nr. (1.5) V- 148

PRIENŲ „ŽIBURIO“ GIMNAZIJOS ŠVIETIMO IR MOKYMO(SI) PAGALBOS TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Prienų „Žiburio“ gimnazijos (toliau – Gimnazijos) švietimo ir mokymo(si) pagalbos teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato pagalbos mokiniams teikimo tikslą, uždavinius, principus, formas, gavėjus, teikėjus ir pagalbos organizavimą.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, patvirtintu 2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281 ir jo pakeitimais, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, patvirtintu 2007 m. birželio 28 d. Nr. X-1238 ir jo pakeitimais, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikams ir mokiniams tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950 ir jo pakeitimais, Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. rugpjūčio 22 d. įsakymu Nr. V-898, Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo asmenims tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V1228 ir jo pakeitimais, Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-547 ir jo pakeitimais, Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. Nr. V-1795 ir jo pakeitimais, Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, ugdymo pritaikymo ir (ar) reikalingos švietimo pagalbos skyrimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-928, Prienų „Žiburio“ gimnazijos vaiko gerovės komisijos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu gimnazijos direktoriaus 2024 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. (1.5) V- 146, Prienų „Žiburio“ gimnazijos mokinių mokyklos lankomumo užtikrinimo tvarka, patvirtinta gimnazijos direktoriaus 2023 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. (1.5) V -96, Prienų „Žiburio“ gimnazijos mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarka, patvirtinta gimnazijos direktoriaus 2024 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. (1.5) V – 120, kitais aktualiais dokumentais ir gimnazijos susitarimais.

3. Švietimo ir mokymo(si) pagalba mokiniui (toliau – pagalba mokiniui) – tai gimnazijos darbuotojų (klasės vadovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, ir gimnazijos vadovų) kompleksinė veikla, susijusi su mokinių ugdymo(si), socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu, leidžianti užtikrinti ugdymo(-si) veiksmingumą.

4. Pagalbos tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, sudaryti sąlygas siekti geriausių rezultatų, pozityviai socializuotis, siekti pilietinės brandos.

II. SKYRIUS PAGALBOS TEIKIMO UŽDAVINIAI IR PRINCIPAI

5. Pagalbos teikimo uždaviniai:
- 5.1. išsiaiškinti ir šalinti mokyklos nelankymo priežastis;
 - 5.2. užtikrinti vaikų mokymąsi pagal privalomojo ugdymo programas iki 16 metų;
 - 5.3. stebėti ir analizuoti mokinio galias, laiku išsiaiškinti bei identifikuoti kylančius mokymosi sunkumus, laiku nustatyti pagalbos poreikį;
 - 5.4. teikti reikalingą dalykinę, psichologinę, socialinę, ugdymo karjerai pagalbą;
 - 5.5. sukurti sąlygas kiekvienam mokiniui įgyti aukštesnius pasiekimus, suteikiant tvirtus ir tvarius žinių pagrindus.
 - 5.6. sudaryti sąlygas mokiniams pažinti savo gebėjimus, polinkius, supažindinti su profesijų pasirinkimo galimybėmis;
6. Pagalbos teikimo principai:
- 6.1. lygios galimybės – kiekvienam mokiniui užtikrinamas pagalbos prieinamumas;
 - 6.2. visuotinumas – pagalba teikiama visiems gimnazijos mokiniams, kuriems jos reikia;
 - 6.3. individualumas – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio problemas;
 - 6.4. decentralizacija – šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;
 - 6.5. veiksmingumas – pagalba teikiama laiku ir atitinka mokinio mokymosi galias;
 - 6.6. kompleksiskumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis.

III. SKYRIUS

PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS, RŪŠYS

- 7. Pagalbos gavėjai – gimnazijos mokiniai, jų tėvai (rūpintojai), pedagogai.
- 8. Pagalbos teikėjai – klasių vadovai, mokytojai, psichologas, socialinis pedagogas, karjeros specialistas ir gimnazijos vadovai.
- 9. Pagalbos formos:
 - 9.1. individualus darbas su mokiniu: gabių mokinių skatinimas bei ruošimas dalyvauti olimpiadose ir konkursuose, darbas su jais; darbas su mokymosi sunkumų turinčiais mokiniais; klasės vadovų, mokytojų, gimnazijos vadovų refleksiniai pokalbiai su mokiniais, pagalba rengiant pažangos – pagalbos planus; individualios psichologo, socialinio pedagogo konsultacijos;
 - 9.2. darbas su grupe – grupinės konsultacijos (psichologo, socialinio pedagogo, karjeros specialisto), klasės valandėlės, ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas, profesinis konsultavimas bei informavimas, grupinis darbas su gabiais mokiniais, grupiniai psichologiniai ar sociologiniai tyrimai, gabių mokinių konsultacijos, neformaliojo švietimo veiklos, projektinės veikos, konsultacijos mokymo pagalbai teikti, konsultacijos mokiniams, nepasiekusiems patenkinamo lygmens pasiekimų patikrinimuose;
 - 9.3. darbas su mokinio šeima – pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdymo(si) procesui, siekiant pasirinkti būsimą profesiją;
 - 9.4. darbas su gimnazijos bendruomene – saugios ir mokymuisi palankios aplinkos kūrimas ir palaikymas, savivaldos aktyvinimas, profesinio meistriškumo auginimas;
 - 9.5. darbas su pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros, vaiko teisių užtikrinimo, teisėtvarkos institucijomis ir kitomis įstaigomis, organizacijomis.
- 10. Pagalbos teikimo rūšys:

10.1. konsultavimas (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (rūpintojų), siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, pažįstant save, pasirenkant profesiją;

10.2. ugdymo diferencijavimas mokiniui ir mokinių grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių, tiek mokymosi sunkumų turinčių mokinių ugdymui;

10.3. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas – ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, ugdytis sveikos gyvensenos įgūdžius;

10.4. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;

10.5. nusikalstamumo, gimnazijos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų prevencija;

10.6. pagalbos komandos telkimas gimnazijoje, siekiant sėkmingai spręsti mokinių problemas.

11. Siekiant įgyvendinti visuotinio, individualumo ir veiksmingumo principus gimnazijoje yra organizuojamos dalykų konsultacijos.

11.1. gimnazijoje organizuojamos trumpalaikės ir ilgalaikės konsultacijos, skirtos mokymosi pagalbai teikti ir gabių mokinių ugdymui (GMU). Jų reikalingumą ir trukmę rekomenduoja mokinį mokantis mokytojas, o sprendimą priima gimnazija, atsižvelgdama į mokinių poreikius ir turimas mokymo lėšas;

11.2. dalyko mokytojas nuolat stebi mokinių pažangą, vertina pagalbos poreikį ir suteikia reikiamą paramą. Jis gali rekomenduoti mokiniui trumpalaikes, ilgalaikes ar GMU konsultacijas, užtikrinančias individualią pagalbą pagal mokinio gebėjimus ir poreikius;

11.3. Konsultacijų tvarkaraščiai skelbiami iki kiekvienų mokslo metų spalio 1 d. gimnazijos tinklalapyje, dalykų mokytojų kabinetuose ir išsiunčiami mokiniams bei jų tėvams (globėjams, rūpintojams) per elektroninį dienyną;

11.4. Mokinių dalyvavimas konsultacijose fiksuojamas elektroniniame dienyne, kasmet analizuojama ir bendruomenei pristatoma konsultacijų lankymo statistika.

11.5. I ir III gimnazijos klasių mokiniams, nepasiekusiems patenkinamo lygmens pasiekimų patikrinimuose, skiriamos privalomos 20 akademinių valandų lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos konsultacijos, skirtos pažangai gerinti ir pasiekimams stiprinti. Konsultacijos organizuojamos nedidelėse grupėse, pagal iš anksto sudarytą pagalbos planą ir tvarkaraštį.

IV. SKYRIUS

MOKYMO(SI) PAGALBOS ORGANIZAVIMAS

12. Dalyko mokytojas:

12.1. pritaiko ugdymo(si) turinį, vertinimą mokinio poreikiams ir galimybėms (personalizuoja, individualizuoja, diferencijuoja užduotis / veiklas; taiko mokinių poreikius atliepančius mokymo(si) metodus, strategijas; numato edukacinius sprendimus, padedančius mokiniams išvengti mokymosi kliūčių ir užtikrinti mokymosi sėkmę; derina įvairius vertinimo ir į(si)vertinimo būdus ir formas);

12.2. vykdo mokymosi pagalbą organizuodamas konsultacijas pagal direktoriaus patvirtintus konsultacijų grafikus, individualiai konsultuodamas mokinius;

12.3. stiprina mokinio mokymosi motyvaciją, įsitraukimą;

12.4. ne rečiau nei 2 kartus per mokslo metus organizuoja refleksinius pokalbius su mokiniiais, padeda išsikelti ugdymosi tikslus, stebi jų įgyvendinimą, analizuoja pažangą;

12.4. ne rečiau kaip du kartus per mokslo metus dalyvauja tėvų dienos, kur kartu su mokiniu ir jo tėvais aptaria mokymosi rezultatus, numato susitarimus (t. y. veiksmų planą), aptaria mokinio pažangą;

12.5. sistemingai stebi mokinių pažangą. Pastebėjęs suprastėjusius mokinio ugdymosi rezultatus, kai iš eilės gaunami du ir daugiau nepatenkinamų įvertinimų, sistemingo mokinio nelankymo, vėlavimo į pamokas atvejus, informuoja klasės vadovą, rekomenduoja mokiniui pagalbos priemones;

12.6. pagal švietimo pagalbos tarnybos (toliau – ŠPT) ir V GK rekomendacijas rengia programą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams (toliau – SUP) ir teikia grįžtamąjį ryšį apie jos įgyvendinimą, bendradarbiauja su mokinio tėvais (rūpintojais) ir gimnazijos švietimo pagalbos specialistais, dalyvauja Vaiko gerovės komisijos posėdžiuose;

12.7. po kiekvieno atsiskaitomojo darbo teikia grįžtamąjį ryšį mokiniams ir jų tėvams parašydamas pastabas dienyne, reikalui esant, rekomenduoja pagalbą;

12.8. pastebėjęs netinkamo mokinio elgesio apraiškas nedelsdamas informuoja klasės vadovą ir socialinį pedagogą, užpildo pranešimo apie netinkamą elgesį formą.

13. socialinis pedagogas:

13.1. vertina socialiniu pedagoginiu aspektu mokinių ugdymosi poreikius;

13.2. vykdo pokalbius su mokiniais, turinčiais lankomumo, elgesio problemų, žalingų įpročių, bei jų tėvais pagal mokyklos tvarkas;

13.3. dalyvauja rengiant ir įgyvendinant specialiųjų ugdymosi poreikių mokinio pagalbos planą, teikia konsultacijas specialiųjų poreikių turintiems mokiniams pagal direktoriaus patvirtintą grafiką;

13.4. pagal kompetenciją dalyvauja atliekant pirminį ir (ar) pakartotinį mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą;

13.5. teikia konsultacijas mokiniams ir jų tėvams pagal V GK rekomendacijas;

13.3. ugdo mokinių socialines ir emocines kompetencijas, pozityvų elgesį;

13. 4. konsultuoja mokinius dėl socialinių pedagoginių problemų sprendimo;

13.6. dalyvauja formuojant gimnazijos bendruomenės teigiamą požiūrį į įtrauktį, padeda geriau pažinti mokinių įvairovę ir jų poreikius.

14. psichologas:

14.1 atlieka psichologinį mokinio vertinimą, siekdamas nustatyti mokinio asmenybės ir ugdymosi galias, mokymosi stilius, sunkumus ir problemas, susijusias su ugdymo(si) kontekstu;

14.2. vykdo pokalbius su mokiniais, turinčiais lankomumo, elgesio, psichologinių problemų, žalingų įpročių, bei jų tėvais pagal mokyklos tvarkas;

14.3. dalyvauja rengiant ir įgyvendinant specialiųjų ugdymosi poreikių mokinio pagalbos planą, teikia konsultacijas specialiųjų poreikių turintiems mokiniams pagal direktoriaus patvirtintą grafiką;

14.4. pagal kompetenciją dalyvauja atliekant pirminį ir (ar) pakartotinį mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą;

14.5. teikia konsultacijas mokiniams ir jų tėvams pagal V GK rekomendacijas;

14.6. numato tiesioginio poveikio būdus mokiniui, turinčiam psichologinių ir (ar) ugdymosi problemų (taip pat ir smurtą patyrusiam bei smurtavusiam), ir taiko psichologinio konsultavimo technikas;

14.7. konsultuoja mokinio tėvus (rūpintojus) dėl mokinio psichologinių ir (ar) ugdymosi problemų, teikia jiems rekomendacijas;

14.8. šviečia mokinius, jų tėvus (rūpintojus) vaiko raidos psichologijos, pedagoginės ir socialinės psichologijos, mokinių psichologinių problemų prevencijos klausimais;

14.9. dalyvauja formuojant teigiamą gimnazijos bendruomenės požiūrį į įtrauktį, padeda geriau pažinti mokinių įvairovę ir jų poreikius.

15. Klasės vadovas:

15.1. ne rečiau nei du kartus per metus vykdo refleksinius pokalbius su mokiniais, padeda išsikelti metų tikslus, stebi jų įgyvendinimą;

15.3. ne rečiau nei kartą per mėnesį aptaria su mokiniais jų pasiekimus ir pažangą, lankomumą;

15.5. bendradarbiauja su dalykų mokytojais, švietimo pagalbos specialistais. Pastebėjęs ar gavęs informacijos apie suprastėjusius mokinio mokymosi rezultatus, sistemingą pamokų praleidinėjimą, vėlavimą, informuoja mokinio tėvus, padeda mokiniui pasirengti pažangos – pagalbos planą, nusimatyti priemones pažangai pasiekti;

15.6. rekomenduoja mokiniams lankyti dalyko konsultacijas, stebi jų lankymą;

15.8. informuoja tėvus (rūpintojus) apie iškylančias problemas, pokalbių laiką fiksuoja e. dienyne, skiltyje „Klasės vadovo veikla“.

16. Ugdymo karjerai specialistas:

16.1. užtikrina veiksmingą karjeros kompetencijų ugdymą ir, gerbiant mokinio polinkius ir gebėjimus, sudaro mokiniams galimybes realizuoti save, konsultotis dėl tolesnio mokymosi ir profesijos pasirinkimo;

16.2. konsultuoja specialiųjų ugdymosi poreikių turintį mokinį, dėl jo tolesnio mokymosi ir profesijos pasirinkimo (galias atitinkančios mokymosi programos ir (ar) mokymosi įstaigos pasirinkimo) ir baigiamosios klasės specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiam mokiniui užtikrina sklandų perėjimą į kitą pasirinktą švietimo įstaigą ar darbo rinką;

17. Vaiko gerovės komisija:

17.1. teikia siūlymus gimnazijos vadovui dėl saugios ir mokiniui palankios ugdymosi aplinkos kūrimo, mokinių socialinio ir emocinio ugdymo, prevencijos priemonių ir (ar) prevencinių programų įgyvendinimo, inicijuoja jų įgyvendinimą;

17.2. organizuoja ir koordinuoja mokymosi, švietimo ar kitos pagalbos mokiniui teikimą, bendrojo ugdymo programų pritaikymą, mokinio individualaus ugdymo plano sudarymą ir jo įgyvendinimą;

17.3. atlieka specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių pirminį (ar) pakartotinį vertinimą;

17.4. koordinuoja pagalbos teikimą mokiniams, turintiems mokymosi, lankomumo, elgesio, sveikatos problemų, tarpininkauja rengiant pagalbos planus, deleguoja pagalbos teikimą atsakingiems asmenims;

17.5. palaiko ryšius su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, lankomumo, elgesio, sveikatos problemų turinčių mokinių tėvais, greitai ir efektyviai sprendžia iškilusias problemas;

17.6. teikia siūlymus gimnazijos vadovui dėl kreipimosi į savivaldybės vaiko teisių apsaugą užtikrinančią instituciją, teisėsaugos institucijas ir kitas įstaigas bei organizacijas, kai mokyklos priemonės yra išnaudotos ir nėra efektyvios arba vaiko tėvai (rūpintojai) neužtikrina vaiko teisių ir teisėtų interesų;

17.7. dalyvauja formuojant teigiamą gimnazijos bendruomenės požiūrį į įtrauktį.

18. Gimnazijos vadovai:

18.1. direktoriaus pavaduotojos ugdymui vykdo pasiekimų gerinimo stebėseną;

18.2. bendradarbiauja su klasių vadovais, dalykų mokytojais, švietimo pagalbos specialistais, mokinių tėvais (rūpintojais) ir priima sprendimus dėl ilgalaikių konsultacijų reikmės ir trukmės;

18.3. dalyvauja formuojant teigiamą gimnazijos bendruomenės požiūrį į įtrauktį.

V. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Gimnazijos vadovai, pedagogai, klasių vadovai, pagalbos mokiniui specialistai, tėvai (rūpintojai) ir mokiniai turi teisę teikti pasiūlymus šio aprašo tobulinimui.
